

Jerzy Romanow, Romuald Piwko

Legnickie Pole, gm. loco, woj.
legnickie, AZP 79-21/-

Informator Archeologiczny : badania 25, 133-134

1991

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

zgięte w łokciu z dłońmi złożonymi na piersiach. W kilku przypadkach stwierdzono, iż zmarli znajdowali się w trumnach, z których pozostały nikle ślady drewna bądź jedynie gwoździe żelazne.

Największą miąższość warstwy grobowej, dochodzącej do 2,3 m, zarejestrowano w wykopach I i II. W obu zauważono również poważnie zakłócony układ grobów w górnej partii cmentarza, co wynika zapewne z działań budowlanych przy wznoszeniu obecnego kościoła.

Najniżej położony grób w wykopie V wydatowany został na podstawie miedzianego szeląga (tzw. boratynki) na 2 poł. XVII w. Identyczną monetę znaleziono w wykopie I w przedostatnim poziomie cmentarza. W trakcie badań natrafiono także na liczny, przemieszany z kośćmi materiał ruchomy w postaci fragm. ceramiki, kafli i wyrobów metalowych. Obok zabytków datowanych na XIV–XV w., których zebrano największą ilość, zarejestrowano także materiały pradziejowe w postaci 2 fragm. ceramiki neolitycznej i 20 fragm. ceramiki okresu wpływów rzymskich, także sporą ilość ceramiki wczesnośredniowiecznej oraz materiałów nowożytnych.

Można sądzić, że cmentarz przykościelny, którego relikty odsłonięto w czasie badań, założony został co najmniej w 1 poł. XVII w. Stopniowo rozrastał się w kierunku północnego skraju skarpy, a jego południowy zasięg był pierwotnie większy. W badanym miejscu istniało starsze osadnictwo, szczególnie rozwinięte w okresie średniowiecza, zniszczone w okresie funkcjonowania cmentarza. Nienaruszony, pierwotny układ stratyfikacyjny zarejestrowano jedynie w wykopie IV, gdzie odsłonięto także zarys obiektu (pieca?) datowanego na podstawie ceramiki na młodszą fazę wczesnego średniowiecza. Cmentarz został założony w okresie istnienia pierwszej świątyni, którą najprawdopodobniej należy lokalizować w południowej części skarpy, w miejscu obecnie istniejącego kościoła oraz na terenie przyległym do kruchty świątyni.

W południowej części skarpy należy w związku z tym kontynuować badania wykopaliskowe.

Jankowo Dolne, st. 20 i 21, gm. Gniezno, woj. poznańskie patrz późne średniowiecze
Jawor, gm. loco, woj. legnickie patrz późne średniowiecze
Krajkowo, st. 4, gm. Mosina, woj. poznańskie patrz późne średniowiecze
Kraków-Kazimierz, ul. Meiselsa-pl. Nowy, ul. Józefa 25–33 patrz późne średniowiecze
Kraków-Kleparz, ul. Św. Filipa 7, ul. Zacisze 8 patrz późne średniowiecze
Kraków-Stare Miasto patrz wczesne średniowiecze
Kraków-Stare Miasto, Brama Floriańska patrz wczesne średniowiecze
Kraków-Wawel, rejon IV, V/B, VI/C–VIII, VII, IX, XI, XIV patrz wczesne średniowiecze

Legnickie Pole
 gm. loco, woj. legnickie
 AZP 79-21/—

Wojewódzki Konserwator Zabytków
 w Legnicy

Badania prowadzili dr Jerzy Romanow i mgr Romuald Piwko. Finansowane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Legnicy. Kościół z 1 poł. XIV w., zespół krypt renesansowych i barokowych.

Na przełomie stycznia i lutego 1991 r. przeprowadzono badania archeologiczno-architektoniczne w obrębie średniowiecznego kościoła z 1 poł. XIV w. Badania podjęto w związku z realizowanym remontem kościoła. Program badań przewidywał rozpoznanie ewentualnego założenia, mianowicie wzmiankowanego w przekazach kościoła wotywnego, wzniesionego dla uczczenia poległych w bitwie z Tatarami w 1241 r.

Obecny kościół jest budowlą murowaną, trójprzęstrzenną, zbudowaną z łamanego kamienia, spojonego zaprawą wapienną. Na założenie kościoła składa się prostokątne prezbiterium, jednonawowy, prostokątny korpus z przyległą od strony zachodniej wieżą oraz kaplicą od strony południowej. Stwierdzono, że prezbiterium, korpus i wieża stanowią konstrukcyjnie związaną budowlę jednofazową. Kaplica wydaje się zrealizowanym skrzydłem południowym planowanego transeptu. Wyjaśnienie tej kwestii wymaga badań od

strony północnej kościoła. Nie stwierdzono żadnych śladów mogących być pozostałością po wcześniejszej murowanej fazie obecnego kościoła. Nie wyklucza to jednakże istnienia w tym miejscu kościoła drewnianego.

W obrębie prezbiterium i korpusu odkryto 2 typy grobowców: szybowe jedno i wielopochówkowe oraz kryptę komorowo-szybową. Groby szybowe przykryte były pierwotnie piaskowcowymi płytami inskrypcyjnymi.

Odkryte obiekty pochodzą najpewniej z okresu późnego renesansu i z okresu baroku.

Wnosząc z istnienia licznego zespołu grobowców w obrębie kościoła, w tym także grobów dziecięcych, sądzimy, że średniowieczny kościół w okresie renesansu przestał pełnić funkcje liturgiczne i zamieniony został na mauzoleum rodzinne ówczesnego właściciela dóbr ziemskich.

Dokumentacja znajduje się u Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Leśno, st. 20, gm. Brusy, woj. bydgoskie patrz późne średniowiecze

Lubiń, st. 1, gm. Krzywiń, woj. leszczyńskie patrz wczesne średniowiecze

Łańcut, st. 6, Zamek
gm. loco, woj. rzeszowskie
AZP 102-78/9

Muzeum Okręgowe w Rzeszowie
Muzeum-Zamek w Łańcucie

Badania prowadziła mgr Aleksandra Gruszczyńska. Finansowane przez Muzeum-Zamek w Łańcucie. Pierwszy sezon badań. Fortyfikacje z XVII-XX w.

Prace wykopaliskowe w Łańcucie w 1991 r. prowadzone były przy fortyfikacjach zamku — na bastionie południowo-zachodnim oraz w fosie i wiązały się z planowaną odbudową zniszczonej w tej części górnej partii muru „przedpiersia” południowego wału bastionu. Założono 3 wykopy.

W wykopie I odsłonięto relikty profilu wału oraz odkryto żebro wzmacniające omurowany stok fosy. Uchwycono nasyp wału z czasów budowy fortyfikacji przez Stanisława Lubomirskiego przed 1641 r. oraz uchwycono ślady wału związane z modernizacją fortyfikacji w 2 poł. XVII w. przez Sebastiana Lubomirskiego. Odkryte przy profilu wschodnim żebro wzmacniające usytuowane prostopadle do czoła bastionu było dwustopniowe.

W wykopie III usytuowanym na zachód od wykopu I odkryto główny zarys żebra wzmacniającego nr 2. Wystąpiło ono w odległości 3,5 m od żebra nr 1.

Wykop II przebiegał przez fosę od omurowanego jej stoku do trawiastego przeciwstoku. Odkryto poziom posadowienia muru, który wystąpił na gł. 180 cm od obecnego poziomu fosy. W profilu uchwycono pierwotny, XVII-wieczny poziom fosy, w środkowej jej części odkryto ślad rowka odwadniającego „kinety”. Powyżej występowały warstwy od XVIII do XX w.

Materiał zabytkowy występował bardzo nielicznie i był mało charakterystyczny. Odkryto fragm. naczyń, kafli oraz przedmiotów szklanych, datowane na XVII-XX w.

Badania będą kontynuowane.

Nowy Wiśnicz, st. 1, gm. loco, woj. tarnowskie patrz późne średniowiecze

Poznań-Stare Miasto, patrz późne średniowiecze